

Fjildlab: T-shirts uit mest en papier

GOOS BIES

BUITENPOST T-shirts maken uit mest. Het is een van de negentig ideeën die het veldlaboratorium Fjildlab onderzoekt voor het ontwikkelen van een natuurinclusieve kringlooplandbouw in Noordoost-Friesland.

„Je kunt kleding maken van vezels, die overblijven als restproduct van runderdrijfmest, nadat je de mineralen eruit hebt gehaald”, verduidelijkt Durk Durksz, projectleider van Fjildlab. „Dat is heel interessant.”

Het Fjildlab heeft de komende vijf jaar een begroting van 16 miljoen euro voor verdere ontwikkeling van duurzame landbouw. Het geld is afkomstig uit de Regiodeal. Dat is een pot met zo'n 50 miljoen euro voor Noordoost-Friesland, voor de helft gefinancierd door het rijk, provincie en de gemeenten Achtkarspelen, Tytsjerksteradiel, Dantumadiel en Noardeast-Fryslân en voor de andere helft gevuld door ondernemers,

kennisinstellingen en agrarische collectieven. Ook boeren uit Smaltingerland en Waadhoeke mogen meedoen met de projecten.

Vier projecten zijn of worden al concreet. Zo kunnen boeren in het gebied bokashi produceren. Dat is gefermenteerd organisch materiaal, zoals restgras, dat na bewerking ingezet kan worden als bodemverbeteraar. Daarnaast is het de bedoeling dat agrariërs in het coulissenlandschap grasland tussen de boomwallen inzaaien met kruidenrijke mengsels. „Dit levert gezonder voer op voor de koeien, waardoor die koeien weer minder medicijnen nodig hebben. Boeren hoeven zo niet meer een heel perceel in te zaaien met kruidenmengsels, iets waar ze tegenop zien vanwege de lagere opbrengst.”

Een derde idee dat verkend gaat worden is het opwekken van zonne-energie voor Kollum en ruime omgeving. Dat moet niet gebeuren met een zonnepark op boerengrond, maar op daken. „We zoeken acht da-

ken van boerenbedrijven en omliggende bedrijven voor de zonnepanelen, die we met elkaar willen koppelen.” Ook van start gaat het meten van het zoutgehalte in landbouwgrond in de Kollumerwaard. „We willen weten wat het effect van het zout is en welke gewassen je er kunt telen. In Holwerd doen we dit al langer. Misschien moet je er in verzilt gebied andere teeltmethodes op na houden, daar willen we achter komen.”

Volgens Durksz blijven nieuwe ideeën welkom. Niet alle negentig verzamelde ideeën voor het versterken van een circulaire economie zullen uitvoerbaar zijn. Een idee waar Durksz zeker meer van verwacht is de productie van papier en karton van gras. „Er is een overschot van gras dat niet geschikt is als veevoer, zoals ook veel natuurgras van Staatsbosbeheer. En ja, er zijn hier genoeg ondernemers die mogelijkheden in hun bedrijfsvoering zien om al dit soort ideeën straks uit te voeren.”

Durk Durksz in coulissenlandschap tussen Houtigehage en Rottevalle. „Dit zaaien we graag in met kruidenrijke mengsels.” FOTO JILMER POSTMA